

Carrer Portal Nou, 7 - GIRONA
Tel. 972 22 50 44
www.cinematruffaut.com
a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA

MUG

Twarz

Polònia, 2018

Direcció: Malgorzata Szumowska

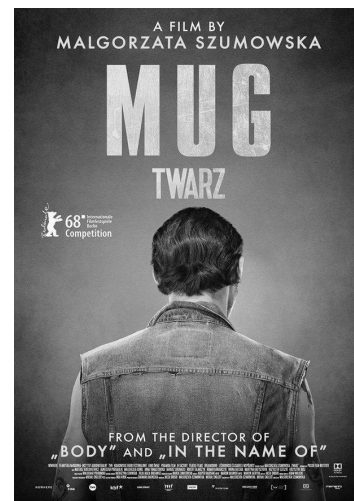
Intèrprets: Mateusz Kosciukiewicz,
Agnieszka Podsiadlik, Malgorzata
Gorol, Roman Gancarczyk

Durada: 93 min

Gènere: comèdia dramàtica

Idioma: polonès

Data d'estrena: 01/02/19

El "monstre" que mesura la intolerància social

Abans d'entrar en la matèria del seu relat, *Mug* (*Twarz* és el títol original en polonès, que significa "cara") té una mena de prefaci en el qual es mostra una multitud que entra corrent en uns grans magatzems quan hi comencen les rebaixes. Amb la gent despullant-se i abraçant-se als objectes en venda, és una escena grotesca que, evidentment, vol dir alguna cosa sobre la societat polonesa: la seva caiguda barroera en el consumisme, després de l'etapa comunista, i així en un materialisme que no pot emmascarar el suposat espiritualisme de la seva religiositat catòlica. De fet, la directora Margareta Szumowska, a través d'una mena de faula, vol aportar un retrat de la societat polonesa fent-hi present el pes del catolicisme i sobretot el seu tancament i intolerància vers la diferència. D'aquí, abandonant els consumidors compulsius rebolcant-se en els grans magatzems, mostra el cap gegant que, tal com remarca més endavant un capella, formarà part de l'escultura de Crist més alta del món. Aquesta escultura, certament, existeix a Polònia i està situada en el terme de la petita ciutat polonesa de Swiebodzin, al nord-oest del país. Inaugurada l'any 2010, fa 36 metres d'altura, tres dels quals corresponen a la corona, i així és que és més gran que les també gegantines imatges de Crist a Rio de Janeiro, Cochabamba i Cali. Pesa 440 tones. Allò que sembla incalculable és el pes de la religió catòlica en la societat polonesa. Amb *Mug* ho aborda la directora Margorzata Szumowska, que hi fa present la mateixa construcció de l'estàtua del Crist per fer-hi caure el seu protagonista (Jacek), que, a conseqüència d'aquest accident laboral, es sotmès a un trasplantament facial, que és presentat com el primer que es fa a Europa. Tanmateix, el rostre nou té un aspecte deforme i, entre altres seqüeles, Jacek té dificultats per parlar. Abans de l'accident i de la seva nova cara, Jacek (Mateusz Kosciukiewicz, marit de la directora) era un tipus jovial, somrient i una mica esbojarrat que se singularitzava dins de la família i de la comunitat pels seus cabells llargs, la seva afició al "heavy metal" i un vague desig de fugir d'un món tancat. El cas és que, un cop es converteix en un "monstre", mesura la intolerància cap a la diferència. A la manera de "Frankenstein" o de "L'home elefant", la seva "monstruositat" dóna compte de la deformitat moral dels que així el perceben i el rebutgen. Uns quants personatges (com ara la mare, que creu que està posseït pel dimoni, o la xicoteta, que l'abandona) passen pel confessorari, però pràcticament ningú té una actitud compassiva o empàtica amb Jacek. Ni tan sols contribueixen a l'Església al pagament del seu tractament un cop no n'assumeix els costos la sanitat pública de la Polònia post-comunista entregada al liberalisme

econòmic. És així que Szumowska, amb el traç gruixut de la sàtira i deformant part de les imatges com a reflex d'una mirada social deformada, aporta un retrat implacable de la societat polonesa mostrada com a intransigent, racista i classista: hi ha un moment en què un capellà diu que, per aconseguir la mà d'obra barata per acabar l'estàtua, faran la vista grossa davant de la contractació de musulmans; algú li recorda que els gitanos no són musulmans. Tant s'hi val: el racisme explotador al servei d'una espiritualitat tan falsa que vol exhibir-se de manera monumental. Només una germana de Jacek li fa suport mentre ell es manté amb una mena de puresa, sense expressar cap queixa excepte en el moment en què volen exorcitzar-lo i es rebel·la dient: "Esteu bé del cap?". La conclusió del film és que aquesta Polònia convida a fugir-ne. Margareta Szumowska ho va fer un temps per rodar a França *Elles* (2102), el film en què Juliette Binoche és una periodista que fa una investigació sobre les joves que es prostitueixen per pagar els seus estudis. La directora, però, va tornar al seu país per continuar aportant-hi una mirada sobre les contradiccions i els malestars individuals i socials. Ho va fer amb *Amaràs al prójimo* (2014), en què un jove capella, destinat a una població rural on té cura d'adolescents inadaptats, amaga que ha optat al sacerdoci per reprimir la seva homosexualitat, de manera que s'hi fa present l'homofobia de la societat polonesa. I amb *Cuerpo* (2016), una reflexió sobre el cos a partir de tres personatges: un jutge forense, la seva filla anorèxica i la terapeuta de la noia, una psicòloga que, després d'un incident, pretén comunicar-se amb els morts. Amb aquesta última pel·lícula Szumowska va guanyar l'Os de Plata a la millor direcció del festival de Berlín, premi que va repetir amb *Mug*, que, de moment, és el punt culminant del seu retrat sobre Polònia fet amb una contundència demolidora. Hi deu haver altres realitats a Polònia, però la directora assegura que aquesta existeix i ens atreviríem a dir que no pas únicament en aquest país d'Europa.

Imma Merino

Col·lectiu de crítics de cinema de Girona